

Redovisning av miljöledningsarbetet 2022

”Skatteverket ska årligen redovisa miljöledningsarbetet enligt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter, 20 §, enligt formulär, bilaga 2. Denna rapport omfattar fem delar: en övergripande del om Skatteverkets arbete med miljöledningssystemet och sedan en uppföljning av miljöledningsarbetets effekter indelat i tre delar: tjänsteresor och övriga transporter, energianvändningen och miljökrav i upphandling samt en sista del med frivilliga frågor kopplade till arbetet med Grönt IT. Redovisningen inkluderar också rapportering enligt förordningen (2014:480) om myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader.”

I årets rapportering är redovisning av regeringsuppdraget om minskade utsläpp från tjänsteresor med som en bilaga i enlighet med uppdraget.

Redovisningen skickas i detta format till Finansdepartementet samt via digitalt formulär till Naturvårdsverket. Skatteverket är värmyndighet för Valmyndigheten och sedan år 2021 är Valmyndigheten integrerad i vårt miljöledningsarbete. Denna rapport är därmed gemensam för Skatteverket och Valmyndigheten.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Katrin Westling Palm. Ärendet har föredragits av Jennie Edfors, miljö- och hållbarhetssamordnare. I den slutliga handläggningen har Admas avdelningschef Anette Backlund och enhetschef för kontorsservice Ingvar Spångberg, deltagit.

Katrin Westling Palm
Generaldirektör

Innehåll

Del 1 Miljöledningssystemet.....	5
1. Är myndigheten miljöcertifierad?	5
2. Hur lyder myndighetens miljöpolicy?	5
3. När har myndigheten senast uppdaterat sin miljöutredning?	6
<i>Fråga 4a-7a beskriver myndighetens arbete med dess direkta påverkan på miljön</i>	6
4a. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande direkt påverkan på miljön?.....	6
5a. Vilka mål har myndigheten upprättat för de aktiviteter som har betydande direkt påverkan på miljön?	6
6a. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för direkt miljöpåverkan?	7
7a. Redovisa hur väl målen för direkt miljöpåverkan har uppfyllts.....	8
<i>Fråga 4b-7b beskriver myndighetens arbete med dess indirekta påverkan på miljön</i>	10
4b. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande indirekt påverkan på miljön?.....	10
5b. Vilka mål har myndigheten upprättat för de aktiviteter som har betydande indirekt påverkan på miljön?	10
6b. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för indirekt miljöpåverkan?	10
7b. Redovisa hur väl målen för indirekt miljöpåverkan har uppfyllts.....	11
8. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att ge de anställda den kunskap de behöver för att ta miljöhänsyn i arbetet?	11
9. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska sin energianvändning? ..	12
10. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska antalet tjänsteresor? ..	13
11. Kommentrar om del 1 i redovisningen.....	13
Del 2 Uppföljning av miljöledningsarbetets effekter	15
1.1 Tjänsteresor och övriga transporter.....	15
Utsläpp av koldioxid i kilogram, totalt och per årsarbetskraft uppdelat per fordonsslag (1.1), sammanlagt (1.2) och från flygresor över 50 mil (1.3) samt antal resor.....	15
1.4a Beskrivning av vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning	15
1.4b Beskrivning av eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa	16
1.5 Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna	16
1.6 Uppföljningsmått som svaren på frågorna baseras på	16
2. Energianvändning	17
2.1 Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt, per årsarbetskraft och per kvadratmeter total användbar golvyta uppdelat på	17
2.2 Är värmeförbrukningen normalårskorrigerad?.....	17
2.3 Andel förnybar energi av den totala energianvändningen (anges i procent)	17
2.4 Har krav ställts på produktionsspecificerad förnybar el i myndighetens elavtal?	17

2.5 Har energianvändningen minskat som ett resultat av samverkan med myndighetens fastighetsägare?	18
2.6a Beskrivning av vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning	18
2.6b Beskrivning av eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa	18
2.7 Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna	19
3. Miljökrav i upphandling	20
3.1 Andel upphandlingar och avrop där miljökrav ställts av det totala antalet upphandlingar och avrop.....	20
3.2 Antal upphandlingar över tröskelvärdet där energikrav enligt förordning (2014:480) om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader har ställts.....	20
3.3 Har myndigheten ställt energikrav vid nytecknande av hyresavtal eller inköp av byggnader? Vid Nej, anges skälen för det.....	20
3.4 Ekonomiskt värde av registrerade upphandlingar och avrop med miljökrav av det totala värdet av upphandlingar och avrop per år	20
3.5a Beskrivning av vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning	20
3.5b Beskrivning av eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa	21
3.6 Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna	21
4. Frivilliga frågor	22
Frågor om policy.....	22
4.1 Har myndigheten internt styrande dokument för IT och miljö?.....	22
Frågor om energianvändning.....	22
4.4 Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt och per årsarbetskraft uppdelat på	22
Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna.....	22
4.6a,b Beskrivning av insamlat resultat (vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning, eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa).....	22
Frågor om energi	23
4.7 Har energieffektiviseringsarbete myndigheten en strategi för sitt, innefattande nulägesanalys, mål samt handlingsplan med åtgärder, som utgör grunden för energieffektiviseringsarbetet?	23
4.8 Producerar myndigheten egen förnybar energi? (envälsfråga) Vid Ja, anges hur mycket i kWh samt typ av energi	23
4.9 Har myndigheten miljöklassade och/eller certifierade byggnader?.....	23

Sammanfattning

I vår strategi har vi identifierat hållbarhet som ett viktigt utvecklingsområde. Därför lyfter vi i vår verksamhetsplan hållbar och utvecklande verksamhet som ett prioriterat område. Under 2022 har vi haft tre mål med bäring på miljömässig hållbarhet, kopplat till detta område:

1. Vi har halverat koldioxidutsläppen från våra tjänsteresor i kg koldioxid/årsarbetskraft jämfört med 2019.
2. Vi skapar förutsättningar för en ökad cirkularitet av våra inventarier och tar fram metoder för uppföljning.
3. Vi skapar förutsättningar för hållbara inköp och ökar andelen ställda och uppföljda hållbarhetskrav.

Vi har uppfyllt mål 1 och 2. Mål 3 är delvis uppfyllt.

Aktiviteter vi gjort för att minska vår miljöpåverkan

- Vår förmåga att nyttja digital teknik för större möten och events har färdigställts och under året har vi arrangerat ett flertal interna event som totalt nått ut till mer än 8 000 medarbetare.
- Vi har en beslutad metodik för hur återbruket av inventarier ska fungera i praktiken och har arbetat fram en metod för uppföljning.
- Vi har klassificerat inköpskategorier utifrån hållbarhetspåverkan inom de tre dimensionerna: miljö, social och ekonomisk och tagit fram en rutin för hållbart inköp inom upphandlingsprocessen.
- Vi har påbörjat en pilot i kategoristyrningsarbetet där vi testar att komplettera med ett koldioxidmål utöver det ekonomiska måtalet.
- Tre femtedelar av Skatteverkets kontor har under 2022 implementerat en ny standard för källsortering vilken innebär att allt avfall ska sorteras.
- Koldioxidutsläppen från våra tjänsteresor har halverats jämfört mot 2019 sett till kg CO₂/årsarbetskraft. Framförallt har koldioxidutsläppen från våra korta flygresor minskat.
- Antalet utskrifter har fortsatt att minska trots återgång till kontoren och Skatteverket har skickat färre brev.
- Vi har anordnat en hållbarhetsvecka för alla medarbetare med fokus miljömässig hållbarhet. Syftet med hållbarhetsveckan var att sprida kunskap och väcka diskussioner och uppmuntra viljan att vara med och bidra till en hållbar utveckling.
- Tydliggjort Skatteverkets ståndpunkt och ambition inom hållbarhet via en så kallad budskapsplattform. Den tydliggör hur vi som medarbetare förväntas jobba med frågorna inom de tre olika hållbarhetsdimensionerna.
- De flesta avdelningsledningar har under 2022 haft en ledningsdialog med fokus på hållbarhet. Syftet har varit att stärka kunskaperna om vad hållbarhet är, Skatteverkets bidrag och respektive avdelnings bidrag och möjlighet att påverka.

Redovisning av miljöledningsarbetet 2022

Skatteverket

Enligt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter.

Del 1 Miljöledningssystemet

Basfakta

Antal årsarbetskrafter: 9 270

Antal kvadratmeter lokalyta: 212 125

1. Är myndigheten miljöcertifierad?

Nej.

2. Hur lyder myndighetens miljöpolicy?

Skatteverkets uppdrag är att bidra till att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och bidra till ett väl fungerande samhälle för medborgare och näringsliv samt motverka brottslighet. Genom ett aktivt ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbarhetsarbete vill vi vara ett gott föredöme i samhället och en attraktiv arbetsgivare.

Vi bedriver ett systematiskt miljöarbete och strävar efter att ständigt förbättra vårt arbete. Vi verkar för att minska vår negativa klimat- och miljöpåverkan genom att:

- Vi beaktar miljöaspekter i den strategiska planeringen och vid långsiktiga utvecklingsbeslut.
- Vi ger våra anställda förutsättningar att stärka kompetensen inom miljömässig hållbarhet. Genom återkoppling och kommunikation om verksamhetens miljöarbete tar vi till vara på och uppmuntrar engagemang.
- Vi utnyttjar möjligheten att kommunicera digitalt med våra kunder och vi effektiviserar vår verksamhet genom att digitalisera och automatisera.
- Vi eftersträvar cirkulära lösningar i all vår verksamhet.
- Vi har med ett livscykelperspektiv i upphandlingsprocessen så långt det är möjligt och ställer relevanta miljökrav.
- Vi använder förnyelsebar energi och energieffektiviserar våra lokaler och transporter.
- Vi väljer i första hand resfria möten, men behöver vi resa gör vi det så hållbart som möjligt.
- Vi uppfyller de miljökrav som lagar och förordningar ställer.

Vi bidrar även till miljöförbättringar genom att aktivt arbeta för regelförändringar som stärker den miljömässiga hållbarheten.

Denna miljöpolicy hjälper oss bedriva vår verksamhet så att vi bidrar till att nå de svenska miljökvalitetsmålen och de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

3. När har myndigheten senast uppdaterat sin miljöutredning?

Skatteverket valde att bredda miljöutredningen och göra en hållbarhetsutredning 2021. Utredningen inkluderar även Valmyndigheten.

Fråga 4a-7a beskriver myndighetens arbete med dess direkta påverkan på miljön

4a. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande direkt påverkan på miljön?

Följande aktiviteter har betydande direkt påverkan enligt hållbarhetsutredningen 2021:

- A. Avfall
- B. Energianvändning
- C. Tjänsteresor
- D. Transport av brev

5a. Vilka mål har myndigheten upprättat för de aktiviteter som har betydande direkt påverkan på miljön?

Under 2022 har vi haft tre mål med bäring på miljömässig hållbarhet. De har varit integrerade i Skatteverkets verksamhetsplan. Två av målen berör den direkta miljöpåverkan;

1. Vi har halverat koldioxidutsläppen från våra tjänsteresor i kg koldioxid/årsarbetskraft jämfört med 2019.
  - Berör aktivitet C.
2. Vi skapar förutsättningar för en ökad cirkularitet av våra inventarier och tar fram metoder för uppföljning.
  - Berör aktivitet A.

Det tredje målet syftar till att skapa förutsättningar för hållbara inköp och öka andelen ställda och uppföljda hållbarhetskrav. Inköp och upphandling ansågs som indirekt miljöpåverkan i hållbarhetsutredningen som gjordes 2021 varför det tredje målet redogörs för under avsnitt 5b.

För aktiviteterna A (förutom målet om ökad cirkularitet av inventarier), B och D har inga specifika mål upprättats då miljöpolicyn varit styrande i dessa områden.

6a. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för direkt miljöpåverkan?

Åtgärder som berör mål 1: *Vi har halverat koldioxidutsläppen från våra tjänsteresor i kg koldioxid/årsarbetskraft jämfört med 2019.*

- I riktlinjen för resor och möten framhålls resfria möten som förstahandsvalet och att när vi måste resa gör vi det i huvudsak med tåg. Flera informationsinsatser har gjorts under året för att riktlinjen ska etableras ute i verksamheten och stärka tåget som norm.
- Skatteverket inrättade 2021 en egen resetjänst som även stödjer och vägleder våra medarbetare till medvetna och bra miljöval. Under 2022 har arbete med att förbättra uppföljningen av resestatistiken påbörjats för att vi bättre ska kunna arbeta vidare med att minska utsläppen från våra tjänsteresor.
- Under hållbarhetsveckan var temat ena dagen hållbart resande och i fokus var våra tjänsteresor. Under dagen belystes tjänsteresornas miljöpåverkan på olika sätt på intranätet (visning av en kort film, lästips och diskussionstrådar) och alla bjöds in till ett lunchwebbinarium med expertstöd från REMM som berättade om hur de kan stödja Skatteverket i att få till bättre digitala möten och vad medarbetarna själv kan göra.
- I Hållbarhetsgruppen har frågan diskuterats hur vi kan hålla nere utsläppen från våra tjänsteresor och inte falla tillbaka i gamla hjulspår när pandemirestriktionerna inte längre begränsar oss. Representanter från olika avdelningarna har varit delaktiga i diskussioner om hur deras avdelning arbetar och på så sätt har idéer och tips spridits.

Åtgärder som berör mål 2: *Vi skapar förutsättningar för en ökad cirkularitet av våra inventarier och tar fram metoder för uppföljning.*

Vi har en beslutad metodik för hur återbruket av inventarier ska fungera i praktiken. Metodiken har använts i samband med arbetsplatsprojekten i Göteborg, Uppsala, Sundbyberg, Kalmar samt omställningsprojekten i Malmö och Jönköping.

Som exempel kan nämnas Kalmarprojektet, vilket färdigställdes under 2022, där 64 procent av alla inventarierna är återbrukade från gamla kontoren i Kalmar och Solna. Vi utgår från att tänka återbruk som första val innan nyköp. Utöver vårt interna återbruk har vi köpt delar (exempelvis skrivbordsstativ, omklädda soffor m.m.) från återbrukade möbler via ramavtalet för cirkulära möbelflöden.

Vi har tagit fram malldokument för registrering av vad och hur mycket som återbrukas, säljs osv., vilket möjliggör uppföljning av cirkularitet i projekten (både arbetsplatsförsörjningsprojekt och omställningsprojekt).

Åtgärder som berör aktivitet A. Avfall

Under 2022 har tre femtedelar av våra kontor implementerat ett källsorteringssystem som gör att vi kan sortera allt vårt avfall. Målsättningen är att alla kontor ska ha infört källsorteringssystemet i oktober 2023. (Se även punkten 8)

Åtgärder som berör aktivitet B. Energianvändning

Ett effektivt sätt att minska energianvändningen är att minska lokalytorna. En viktig utgångspunkt i våra lokalförsörjningsprojekt är att övergå till minskade lokalytor och tillämpa ett varierat arbetssätt. Flera stora lokalprojekt har färdigställts de senaste två åren och flera andra är planerade. Vi har även analyserat statistiken från fastighetsägarna mer utförligt för att utreda vidare om energianvändningen avviker i någon lokal. (Se även del 2, 2.6a)

Åtgärder som berör aktivitet D. Transport av brev

Vi har genomfört flera digitaliseringsåtgärder under året som bidragit till att vi skickat färre brev samt minskat utskriften. Några exempel på digitaliseringsåtgärder:

- Ogifta föräldrar till nyfödda barn kan nu anmäla fader/föräldraskap och gemensamvårdnad digitalt. Minskat antal blanketter skrivs ut och skickas till och från kommunerna. Tjänsten används i dag av 80 procent av målgruppen.
- Samtliga aktörer i samhället kan nu rapportera misstänkt felaktig folkbokföring digitalt.
- Handläggare kan nu skapa vigselärende manuellt i folkbokföringssystemet i stället för att skicka underlaget till skanning. Leder till snabbare handläggningstider och minskad postgång.

7a. Redovisa hur väl målen för direkt miljöpåverkan har uppfyllts

Måluppfyllelse för mål 1: *Vi har halverat koldioxidutsläppen från våra tjänsteresor i kg koldioxid/årsarbetskraft jämfört med 2019.*

Under 2022 minskade koldioxidutsläppen i kilogram per årsarbetskraft med 50 procent jämfört mot 2019. Därmed har vi uppnått vår målsättning 2022. Det bör dock tilläggas att resandet under januari och februari var på en väldigt låg nivå. Exempelvis genomfördes ett väldigt litet antal flygresor under den perioden. Våra flygresor är det transportmedel som historiskt bidragit till störst koldioxidutsläpp från våra tjänsteresor. Detta är därmed en bidragande orsak till att vi nått vårt mål.

Måluppfyllelse för mål 2: *Vi skapar förutsättningar för en ökad cirkularitet av våra inventarier och tar fram metoder för uppföljning.*

Innan vi tog fram metodiken/tågordningen för hur vi hanterar våra inventarier var cirkulariteten av inventarierna i princip obetydlig. Vi har under 2022 använt oss av den metodik/tågordning som togs fram under 2021, vilket har resulterat i ökad cirkularitet av våra inventarier. Som nämnts under punkten 6a är exempelvis 64 procent av inventarierna i projektet Kalmar återbrukade från gamla kontoren i Kalmar och Solna.

Vi har även tagit fram en metod för uppföljning som under 2023 kommer att börja ge oss en enhetlig och överskådlig sammanställning av graden av cirkularitet i kommande projekt. Målet anses därmed uppfyllt.

Resultat av arbetet med aktivitet A. Avfall

Under 2022 har 30 av 50 kontor implementerat ett källsorteringssystem som innebär att allt avfall kan sorteras.

Resultat av arbetet med aktivitet B. Energianvändning

Angående energianvändning; se del 2, 2.6a

Resultat av arbetet med aktivitet D. Transport av brev

I Sverige var 5 849 063 kunder anslutna till digital brevlåda vid utgången av 2022. Det innebär att de kan ta emot digital post från Skatteverket. Detta är en ökning med 376 164 anslutningar från 2021. Under 2022 fick 5,1 miljoner en förtryckt deklaration i sin digitala brevlåda, vilket är en ökning med drygt 1 miljon eller 24 procent jämfört med 2021.

Skatteverket gjorde 53 miljoner utskick 2022 via Emrik¹ (Skatteverkets kanalväxel), varav 67 procent skickades digitalt (2021 var denna siffra 55 procent). Detta är en ökning med ca 9 miljoner digitala utskick. Detta är inklusive utskicken vi gjorde för Valmyndigheten (drygt 5 miljoner digitalt).

Postutflödet fortsätter att minska för Skatteverket även under 2022, men med Valmyndigheten inkluderat har postflödet ökat till följd av att 2022 var ett valår. Exempelvis minskade skickade ekonomibrev från Skatteverket från 9 966 350 försändelser till 8 212 362. Även på 1:a klassbrev ser vi en minskning. Koldioxidutsläppen har trots detta inte minskat i samma omfattning.

Våra utskrifter har till viss del en direkt påverkan på mängden transport av brev. Även om vi under 2022 återgått till att arbeta på kontoret, om än i mindre omfattning än före pandemin, och att det var valår, har trenden om minskade utskrifter hållit i sig. Utskrifterna minskade 2022 med 15 procent (från drygt 23,1 miljoner sidor till ca 19,7 miljoner) jämfört mot 2021.

Resultatet för 2022 beror dels på digitaliseringen, både internt och mot kund, men även att vi på många orter övergått till varierat och digitalt arbetssätt samt att vi tagit lärdom under två år med hemarbete då vi inte kunde skriva ut i samma utsträckning. Medarbetarna har även uppmanats på intranätet och i andra forum att vara återhållsamma och bara skriva ut papper som är relevanta för uppgiften.

---

¹ Emrik kan ses som en "växel" som kopplar ihop Skatteverkets verksamhetssystem med plattformen Mina meddelanden. Det är Emrik som tekniskt möjliggör att verksamhetssystemen kan skicka information i digital form till den som har digital brevlåda.

Fråga 4b-7b beskriver myndighetens arbete med dess indirekta påverkan på miljön

4b. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande indirekt påverkan på miljön?

Följande aktiviteter har betydande indirekt påverkan enligt hållbarhetsutredningen 2021:

- E. Inköp och upphandlingar
- F. Rekommendationer till utveckling av skatteregler

5b. Vilka mål har myndigheten upprättat för de aktiviteter som har betydande indirekt påverkan på miljön?

Under 2022 har vi haft tre mål med bäring på miljömässig hållbarhet, vilka alla varit integrerade i Skatteverkets verksamhetsplan. Ett av målen, det tredje, berör den indirekta miljöpåverkan;

3: Vi skapar förutsättningar för hållbara inköp och ökar andelen ställda och uppföljda hållbarhetskrav.

- Berör aktivitet E

För aktiviteten F har inget specifikt mål upprättats då miljöpolicyen varit styrande i detta område.

6b. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för indirekt miljöpåverkan?

Åtgärder som berör mål 3: *Vi skapar förutsättningar för hållbara inköp och ökar andelen ställda och uppföljda hållbarhetskrav.*

- Under året har vi klassificerat inköpskategorier utifrån hållbarhetspåverkan inom underperspektiven miljö, social och ekonomisk. Vi har tagit fram en rutin för hållbart inköp inom upphandlingsprocessen. I upphandlingsstrategin har vi infört ett hållbarhetsavsnitt och skapat en tydlig uppföljning av implementerad rutin.
- Kategoristyrningsprocessen har anpassats för att säkerställa att relevanta hållbarhetsanalyser inom ramen för kategoriinitiativ och mål i kategori-strategier genomförs.
- Under 2022 har en miljöspendanalys gjorts av Skatteverkets inköp. En miljöspendanalys beräknar inköpen miljöpåverkan med fokus på klimatpåverkan. Underlaget ligger till grund för en pilot som påbörjats där vi i kategoristyrningsarbetet testar att komplettera med ett hållbarhetsmål i form av ett koldioxidmål utöver det ekonomiska måltal som redan finns.

Åtgärder som berör aktivitet F. Rekommendationer till utveckling av skatteregler

Skatteverkets strategi och verksamhetsplan är självklara utgångspunkter för regelförändringsarbetet, men utöver det finns även en rad vägledande principer. Under 2022 antogs en ny riktlinje för regelförändringsarbetet där ”Hållbarhet och miljö” tillkommit som en ny vägledande princip.

7b. Redovisa hur väl målen för indirekt miljöpåverkan har uppfyllts.

Måluppfyllelse för mål 3: - Vi skapar förutsättningar för hållbara inköp och ökar andelen ställda och uppföljda hållbarhetskrav.

Målformuleringarna rör hållbarhet i stort och därmed omfattar även arbetet mot målet alla tre dimensionerna av hållbarhet. Nedan redogörs dock för måluppfyllelse kopplat till den miljömässiga delen inom hållbara inköp.

Mätning av utfallet avseende ställda hållbarhetskrav i relation till klassificerad hållbarhetspåverkan inom aktuell inköpskategori har genomförts kvartalsvis under verksamhetsåret. Utfallet för 2022 kommer vara baslinje för framtida mätningar av målet om ökad andel ställda och uppföljda hållbarhetskrav. Därmed kan vi ännu inte påvisa någon ökning av ställda hållbarhetskrav, men vi har kommit långt i arbetet med att skapa förutsättningar för hållbara inköp som på sikt ska resultera i ökad andel ställda och uppföljda hållbarhetskrav. Syftet är framförallt att skapa högre kvalitet på de krav som ställs och att krav ska prioriteras att ställas där de ger störst effekt. Målet anses mot bakgrund av ovan som delvis uppfyllt.

Resultat av arbetet med aktivitet F - Rekommendationer till utveckling av skatteregler

Vi har inget särskilt resultat att lyfta fram mer än det som lyfts under åtgärder i punkt 6b.

8. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att ge de anställda den kunskap de behöver för att ta miljöhänsyn i arbetet?

Under året har Skatteverket tydliggjort sin ståndpunkt och ambition inom hållbarhet via en så kallad budskapsplattform. Den tydliggör hur vi som medarbetare förväntas jobba med frågorna inom de tre olika hållbarhetsdimensionerna. Budskapsplattformen används för att kommunicera både internt och externt.

Skatteverket har genomfört en rad olika informations- och utbildningsinsatser kopplat till miljömässigt hållbarhet. Ett presentationsmaterial som togs fram under 2021 för att användas vid olika informationsträffar har nyttjats flitigt och utvecklats vidare och anpassats till de specifika informationsinsatserna och utbildningar kring miljö- och hållbarhet som hållits för olika enheter och/eller arbetsområden under året.

För att integrera miljö- och hållbarhetsfrågor i det dagliga arbetet har representanter från miljö- och hållbarhetsteamet haft informationer/dialoger om hållbar utveckling och Skatteverkets bidrag med de olika avdelningsledningarna och flertalet enhets ledningar. Informationerna/dialogerna har setts som steg ett där en grund lades för att sedan i steg två arbetas vidare med vad avdelningen mera konkret kan bidra med för att nå de globala målen.

Skatteverkets hållbarhetsgrupp som består av representanter från alla avdelningar har utvecklat sitt arbete under året för att bättre nå ut till både ledningsgrupper och medarbetare om miljöpåverkande operativa frågor. Genom grupperingen sprids kompetens löpande till olika delar inom organisationen.

Skatteverket anordnade under 2022 för första gången en hållbarhetsvecka för alla medarbetare. Fokus var miljömässig hållbarhet med utgångspunkt i de fem B:na, butiken, bilen, börsen, bostaden och biffen. Syftet med hållbarhetsveckan var att sprida kunskap och väcka diskussioner och uppmuntra viljan att vara med och bidra till en hållbar utveckling. Filmer, webinarier och debattfrågor publicerades på intranätet så alla medarbetare hade möjlighet att delta.

Vi har löpande uppdaterat våra miljö- och hållbarhetssidor på vårt intranät för att medarbetarna ska få aktuell information och i relevanta interna artiklar har länkar till dessa sidor funnits med för att uppmuntra medarbetarna att själva läsa på ytterligare kring det arbete som pågår. Vi har även en öppen diskussionsgrupp på intranätet där det är fritt för alla medarbetare att interagera genom att ställa frågor och tipsa om exempelvis förbättringar vi som myndighet kan göra för att förbättra vårt hållbarhetsarbete.

Tre femtedelar av Skatteverkets kontor har under 2022 implementerat en ny standard för källsortering vilken innebär att allt avfall ska sorteras. Information kring källsorteringen har publicerats och spridits på intranätet. Utbildning kring avfall och avfallshanteringen har hållits för medarbetare med särskilt ansvar för lokaler och kontorservice och i samband med införandet på de olika kontoren har informationstillfällen getts för att utbilda personal lokalt på orterna både om vikten av sortering och om rutiner kring hanteringen. De lokala sidorna på intranätet har uppdaterats allt eftersom införandet skett och medarbetarna har informerats.

I vår egen kompetensportal finns länk till SCB:s framtagna hållbarhetsutbildning som riktar sig till alla statligt anställda. Utbildningen är inte obligatorisk för medarbetarna att gå, men i dialoger med olika ledningsgrupper har rådet varit att uppmuntra sina medarbetare att gå utbildningen. Även i andra informationsinsatser har utbildningen marknadsförts. En förhoppning är att dialogerna och marknadsföringen ska få genomslag under 2023 så att ännu fler kommer att gå utbildningen. Förslag finns även på att bl.a. nyanställda ska genomföra utbildningen.

9. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska sin energianvändning?

Genom livscykelhantering. Vi har uppdaterat våra it-system till modernare och mer energieffektiva versioner. Det vi menar med livscykelhantering av it-system är att vi byter ut både hårdvara och mjukvara löpande för att de ska hållas moderna och energieffektiva.

I övrigt har vi ställt in belysningen på vårt största kontor, som inrymmer ca 3 000 medarbetare, så det släcks automatiskt efter fem minuter efter att någon lämnat den ytan jämfört mot en timme, som tidigare inställning.

10. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska antalet tjänsteresor?

Skatteverket har sen länge använt virtuella möten via video och PC-lösning (Skype). Under pandemin har vi kompletterat med olika lösningar för att bättre kunna genomföra digitala workshops, exempelvis digital whiteboard.

Under 2022 har fokus varit att kravställa för det lösningsmönster som har tagits fram via Skatteverkets deltagande i eSamverkansprogrammets (eSam) projekt för Digital Samarbetsplattform. Denna kravställan kommer att leda fram till att ny teknik anskaffas för virtuella möten.

Skatteverkets förmåga att nyttja digital teknik för större möten och events har färdigställts under 2022. Vi har under året arrangerat ett flertal interna event som totalt nått ut till mer än 8 000 medarbetare. Om dessa möten hade arrangerats fysiskt hade 70 procent av deltagarna behövt resa med tåg eller bil.

Externt har vi arrangerat digitalt event för storföretagen runt om i Sverige med över 200 deltagare och som därmed kunde undvika resa med flyg, tåg eller bil. Vi har även bidragit till ett digitalt EU-event som möjliggjorde att 300 deltagare från 13 länder kunde delta digitalt istället för att resa med flyg till Bryssel.

Inom utbildningsområdet har vi under och efter pandemin utvecklat verksamheten så att all vår utbildning i så hög omfattning som möjligt är resfri så att varken deltagare eller lärare ska behöva lämna den egna arbetsplatsen/orten för att lära in eller lära ut. Teknisk utveckling och teknisk mognad samt att skapa förutsättningar för lärande nära medarbetarnas vardag – i anslutning till de egna arbetsuppgifterna, på den egna arbetsplatsen på orten och tillsammans med kollegorna är viktiga förutsättningarna för det.

Under 2022 har 93 procent av utbildningarna genomförts på distans jämfört med 2019, innan pandemin, då motsvarande siffra var 16 procent. Vi erbjuder även interna digitala utbildningar i digitala verktyg och workshops på distans samt självstudier till Agenda 2030 för ökad medvetenhet och kunskap. På vårt intranät uppdaterar vi ständigt informationen och ger tips kring lyckade digitala och hybrida möten.

11. Kommentarer om del 1 i redovisningen

Åtgärder med fokus att utveckla hållbarhetsarbetet, där miljömässiga hållbarhet är en viktig del:

- Skatteverket har i sin strategi identifierat hållbarhet som ett viktigt utvecklingsområde och har i sin verksamhetsplan för 2022 lyft fram hållbar och utvecklande verksamhet som ett prioriterat område.
- Vi har utökat antalet årsarbetskrafter som jobbar övergripande med miljö- och hållbarhetsfrågor från två till tre under året.
- Skatteverket agerar värmyndighet för Valmyndigheten och alla medarbetare är anställda av Skatteverket och arbetar i Skatteverkets lokaler. Vi har därmed valt att sedan 2021 integrera

Valmyndigheten i vårt miljöledningssystem. Det innebär att de omfattades av vår hållbarhetsutredning som gjordes 2021 och även styrs av vår miljöpolicy och våra miljömål.

Del 2 Uppföljning av miljöledningsarbetets effekter

1.1 Tjänsteresor och övriga transporter

Utsläpp av koldioxid i kilogram, totalt och per årsarbetskraft uppdelat per fordonsslag (1.1), sammanlagt (1.2) och från flygresor över 50 mil (1.3) samt antal resor

	Årets uppgifter – antal resor och kg CO ₂			Föregående års uppgifter	
	Antal resor	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ /å.a.	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ /å.a.
a) Flygresor under 50 mil		75 800	8	27 124	3
b) Bilresor	43 550	229 058	25	128 412	14
c) Tågresor	25 727	30	0,003	7,00	0,001
d) Bussresor					
e) Maskiner och övriga fordon				0	0
1.2 Sammanlagda utsläpp av koldioxid					
1.1 a-e		304 888	33	155 543	16
1.3 Flygresor över 50 mil	5 928	952 233	103	140 219	15

1.4a Beskrivning av vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning

- Nya mätmetoder
- Trender - positiv påverkan
- Övrigt med kommentar:

Vi har minskat koldioxidutsläppen från våra resor med 50 procent jämfört mot 2019 sett till kg CO₂/årsarbetskraft. Utsläppen har dock ökat jämfört med 2021, men detta var väntat då resandet låg på väldigt låga nivåer under 2021 pga. pandemi-restriktionerna.

Nytt för beräkningen av koldioxidutsläpp från flyg jämfört med tidigare år är, att vi för första gången fått utsläppen redovisade för respektive resa från resebyrå. Tidigare år har koldioxidutsläppen från flygen beräknats på schablonen för resta personkilometer. Detta kan påverka jämförbarheten till viss del, men uppgifterna bör bli bättre och mer rättvisande på sikt.

Värt att notera är att koldioxidutsläppen från våra tågresor under 2022 utgör 0,02 promille av de totala koldioxidutsläppen, detta trots att vi genomfört över fyra gånger fler tågresor än flygresor. Att vi ser en minskning av koldioxidutsläppen jämfört mot 2019, framförallt vad gäller de korta flygresorna, beror på flera faktorer:

- Vi har en organisation som mycket väl hanterar våra digitala möteslösningar och har en högre digital mognad än innan pandemin. Många stora möten, som var enbart fysiska innan pandemin har övergått till att mestadels vara digitala som till exempel planeringsmöten för utvecklingsinsatser.

- Vi har en nybyggd studio i vårt största kontor som öppnar upp för nya möjligheter och lösningar gällande digitala möten och konferenser.
- Vår riktlinje för resor och möten lyfter uttryckligen att resfria möten alltid ska övervägas som första alternativ. Vi har möjligt att välja första klass för bättre arbetsmiljö när vi reser och jobbar på tåg.
- Vi har i princip övergått till att genomföra våra interna utbildningar endast på distans.

Koldioxidutsläppen från våra långa flygresor var under 2022 på en liknande nivå som 2019. En anledning till detta kan vara att vår tjänsteexport har utökats till fler länder och fler projekt under 2022.

Koldioxidutsläppen från bilresor har mer än halverats under 2022 jämfört mot 2019. Men jämförelse mot de senaste två åren har de ökat. Ett skäl till detta kan vara, att verksamheten kunnat återgå till en mer normal nivå av exempelvis kontrollbesök och arbetsplatskontroller.

1.4b Beskrivning av eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa

Vi får statistik från många olika håll och statistiken som vi får kan i vissa fall vara svårtolkad och det är inte alltid som leverantörerna kan ge ett tydligt svar. Skatteverket har en egen resetjänst, som startade upp under 2021, och vi fortsätter att utveckla uppföljningen av koldioxidutsläppen från våra tjänsteresor.

Vi har fortsatt inget underlag för att kunna rapportera koldioxidutsläppen från våra bussresor.

1.5 Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna

- Eget uppföljningssystem
- Leverantörsuppgifter

1.6 Uppföljningsmått som svaren på frågorna baseras på

- Schablonlista som Naturvårdsverket tillhandahåller
- Uppgifter som tagits fram på annat sätt, nämligen:
  - Tågresor: Statistik från vår reseleverantör SJ
  - Resor med egen bil: Uppgifter ur lönerapporteringssystemet (Palasso)
  - Resor med långtidshyrda bilar: Vi rapporterar koldioxidutsläppen baserat på den mängd drivmedel som tankats.
  - Resor med korttidshyrda bilar: Statistik från våra leverantörer
  - Resor med flyg och flygtaxi: Statistik ur bokningssystemet

2. Energianvändning

2.1 Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt, per årsarbetskraft och per kvadratmeter total användbar golvarea uppdelat på

	kWh totalt		
	2022	2021	2020
Verksamhetsel (avser lokaler)	9 794 618	10 216 448	11 909 133
Fastighetsel	7 349 569	5 639 221	
Värme	14 102 349	16 186 129	15 987 657
Kyla	3 190 140	2 059 453	
Totalt	34 436 676	34 101 251	27 896 790

	kWh/årsarbetskraft			kWh/m ²		
	2022	2021	2020	2022	2021	2020
Verksamhetsel (avser lokaler)	1 057	1 080	1 272	46	35	45
Fastighetsel	793	596		35	20	
Värme	1 521	1 712	1 708	66	56	61
Kyla	344	218		15	7	
Totalt	3 715	3 606	2 980	162	118	106

2.2 Är värmeförbrukningen normalårskorrigerad?

Värmeförbrukningen är delvis normalårskorrigerad.

2.3 Andel förnybar energi av den totala energianvändningen (anges i procent)

	2022	2021	2020
Verksamhetsel	97 %	98 %	77 %
Fastighetsel	92 %	93 %	%
Värme	97 %	98 %	58 %
Kyla	97 %	97 %	%
Utanför lokaler	%	%	%
Totalt	96 %	97 %	66 %

2.4 Har krav ställts på produktionsspecificerad förnybar el i myndighetens elavtal?

Ja, krav har ställts på produktionsspecificerad förnybar el (Vattenkraft) i myndighetens elavtal.

2.5 Har energianvändningen minskat som ett resultat av samverkan med myndighetens fastighetsägare?

Nej.

2.6a Beskrivning av vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning

- Trender
- Övrigt med kommentar:

Användningen av verksamhetsel (kWh/kvm) har minskat, vilket framgår av tabell 2.1. Den stora minskningen ser man dock om man jämför mot 2019, dvs. före pandemin då totala verksamhetselen uppgick till totalt 14 529 994 kWh. Minskningen är inte resultatet av några specifika energieffektiviseringsåtgärder utan beror främst på att vi har minskat våra lokalytor under 2022. Vi flyttade exempelvis vårt största kontor från Solna till Sundbyberg under 2021/2022. Flytten innebar en minskning av mer än 40 procent av lokalytan.

Det nya arbetssätt där distansarbete är allt vanligare och minskade lokalytor kan ha betydelse i en minskad förbrukning av verksamhetselen. Samtidigt bromsas den totala minskningen in till följd av att trenden för energiförbrukningen från serverna ökar (se punkt 4.4).

Att minskningen av verksamhetselen jämfört med 2021 inte var större, trots minskade lokalytor, kan dels bero på att vi stod kvar med gamla lokaler under några månader och dels att medarbetarna återgick till att arbeta på kontoret igen under 2022 efter nästan två år med mycket hemarbete, om än i mindre omfattning än före pandemin.

Vi har samlat in statistik för vår energianvändning från våra hyresvärdar, vilket gjordes via en enkät. Det är andra året vi skickar ut en sådan enkät och i år var svarsfrekvensen på 92 procent jämfört med 94 procent förra året. I och med att siffrorna kommer från fastighetsägarna bör siffrorna överensstämma med faktiskt energianvändning likaså angivelsen för andelen förnyelsebar energi.

2.6b Beskrivning av eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa

Svaren från fastighetsägarna är inte alltid komplett med information om både verksamhetsel, fastighetsel, värme och kyla. En viss uppskattning kan ibland också göras av hyresvärderna om de bara har uppgifter om hela fastigheten och där vi hyr en del i den. Men vi kommer att fortsätta att skicka ut enkäter till fastighetsägarna även nästa år och vara ihärdiga. Målsättningen är att få en svarsfrekvens på 100 procent och att svaren ska bli mer heltäckande.

Energianvändningen per m² är troligen högre i tabell 2.1 än den verkliga förbrukningen pga. att vi avläser lokalytan vid årsskiftet men energiförbrukningen innefattar även lokalytor som avvecklats under året.

2.7 Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna

- Leverantörsuppgifter
- Uppskattning:

Det finns hyresvärdar som inte har mätare för enbart den ytan som Skatteverket hyr, varför de får göra en uppskattning utifrån det totala värdet i relation till den yta som vi hyr. I hyresvärdarnas svar saknas dessutom ibland vissa värden. Där vi inte fått några uppgifter från hyresvärdarna har en uppskattning/schablon använts för att fylla ut luckorna. Framförallt uppgifter om kyla saknas på många orter och där har vi räknat ut ett snitt för de lokaler vi har fått uppgifter om energiförbrukning och använt det snittet per kvm på de lokaler där uppgifter saknas. Siffrorna blir därmed något osäkra.

3. Miljökrav i upphandling

3.1 Andel upphandlingar och avrop där miljökrav ställts av det totala antalet upphandlingar och avrop

	Antal st		
	2022	2021	2020
Upphandlingar och avrop med miljökrav	51	85	92
Upphandlingar och avrop totalt	129	133	197
Andel upphandlingar och avrop med miljökrav	40 %	64 %	47 %

3.2 Antal upphandlingar över tröskelvärdet där energikrav enligt förordning (2014:480) om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader har ställts

Inga upphandlingar har gjorts som berörs utav detta.

Om krav enligt förordningen om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader inte har ställts vid upphandlingar över tröskelvärdet, ange skälen för det?

Varor som omfattas av aktuell förordning avropas från statliga ramavtal.

3.3 Har myndigheten ställt energikrav vid nytecknande av hyresavtal eller inköp av byggnader? Vid Nej, anges skälen för det.

Nej.

Skatteverket är beroende av att kunna finns på ett flertal orter i landet. I vissa lägen är då utbudet av lokaler inte stort och därmed kan det vara svårt att ställa långtgående krav inom just detta område.

3.4 Ekonomiskt värde av registrerade upphandlingar och avrop med miljökrav av det totala värdet av upphandlingar och avrop per år

	Värde kr		
	2022	2021	2020
Upphandlingar och avrop med miljökrav	249 089 711	291 707 159	182 254 054
Upphandlingar och avrop totalt	323 172 428	318 264 009	240 172 402
Andel upphandlingar och avrop med miljökrav	77 %	92 %	76 %

3.5a Beskrivning av vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning

Under 2022 har nya rutiner och mål för hållbarhetskrav (miljö, social och ekonomi) implementerats inom skatteverkets inköpsverksamhet. Inköpskategorier har klassificerats utifrån hållbarhetspåverkan och nya rutiner för kravframställan och uppföljning har implementerats. Det tidigare målet om att

ställa miljökrav har ersatts av ett mål som anger att vi ska ställa hållbarhetskrav utifrån klassificerad hållbarhetspåverkan.

Syftet med förändringen är att säkerställa att kravställningen är ändamålsenlig och att tid och resurser används där de bedöms göra störst hållbarhetsnytta. Kvalitativt har detta påverkat resultatet i positiv riktning men då denna mätning är kvantitativ framgår inte detta i en jämförelse med tidigare år.

I vår rapportering ingår även värdet och antalet av de avtal vi tar fram tillsammans med Kronofogden och åt Valmyndigheten.

3.5b Beskrivning av eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa

Vi har endast möjlighet att följa upp och rapportera statistik kring miljökrav från upphandlingar och avrop som registrerats i upphandlingsverktyget Tendsign. Men vi anser oss ha en god jämförbarhet då vi använder samma metod sedan några år tillbaka.

3.6 Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna

Eget uppföljningssystem.

4. Frivilliga frågor

Frågor om policy

4.1 Har myndigheten internt styrande dokument för IT och miljö?

Ja.

Det omfattar: *Miljöbänsyn vid anskaffning av IT* eftersom vi i vår miljöpolicy skriver: *Vi har med ett livscykelperspektiv i upphandlingsprocessen så långt det är möjligt och ställer relevanta miljökrav.*

Frågor om energianvändning

4.4 Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt och per årsarbetskraft uppdelat på

	kWh			kWh/årsarbetskraft		
	2022	2021	2020	2022	2021	2020
PC-arbetsplats						
Skrivare						
Serverar och Serverrum	1 773 919	1 715 844	1 551 864	191	181	166

Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna

Leverantörsuppgifter.

Frågor om förklaring till resultatet

4.6a,b Beskrivning av insamlat resultat (vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning, eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa)

Energianvändningen i serverhallarna fortsätter att öka stadigt. Resultatet är förväntat och skälet är att vi fortfarande expanderar med hårdvara i lokalerna. Trenden har hållit i sig under 2022 då livcykelhantering av gammal hårdvara har påbörjats men effekten av det är att vi kommer stå med dubbla miljöer under en tid när gammal hårdvara migreras till ny. Vårt PUE² värde är 1,29 jämfört med 1,28 för 2021.

---

² PUE= Power Usage Effectiveness, ett mätvärde för hur många procent energi som spills från anläggningen utan att göra nytta, exempelvis värmeläckage. Det ideala talet är 1.0= noll procent spill. Man brukar säga att de anläggningar som ligger på PUE 1.2 (alltså 20 % spill) eller under är i absolut världsklass. Genomsnittet för datacenters är idag 1.59.

Frågor om energi

4.7 Har energieffektiviseringsarbete myndigheten en strategi för sitt, innefattande nulägesanalys, mål samt handlingsplan med åtgärder, som utgör grunden för energieffektiviseringsarbetet?

Nej.

4.8 Producerar myndigheten egen förnybar energi? (envalsfråga) Vid Ja, anges hur mycket i kWh samt typ av energi

Ja.

Vår nya lokal i Sundbyberg producerar egen solex, men solcellerna har bara varit i drift sedan oktober 2022. Produktionen uppgick därför bara till 4 816,6 kWh.

4.9 Har myndigheten miljöklassade och/eller certifierade byggnader?

Ja.

Under 2022 har Skatteverket haft nio lokaler där det är tecknat gröna hyresavtal och fyra byggnader är miljöcertifierade. Nära hälften av våra medarbetare arbetar i någon utav dessa lokaler. Förra året rapporterade vi fem miljöcertifierade byggnader. Skillnaden beror på att vi i samband med flytten från Solna till Sundbyberg, som gjordes under 2021 men slutfördes 2022, en tid stod med dubbla lokaler varav båda var miljöcertifierade.

Det finns även fyra nya hyreskontrakt tecknade med gröna hyresavtal där inflyttning ännu inte skett.